

Dosarul nr. 3ra-448/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (jud: O. Parfeni)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: I. Cimpoi, A. Danilov, I. Secieru)

DECIZIE

22 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Valeriu Doagă
Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu
Mariana Pitic

examinând recursul depus de Întreprinderea cu Capital Străin „Red Union Fenosa” Societate pe Acțiuni și Întreprinderea cu Capital Străin „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” Societate cu Răspundere Limitată, reprezentate de avocatul Valentin Mocanu, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Liudmila Tiora împotriva Întreprinderii cu Capital Străin „Red Union Fenosa” Societate pe Acțiuni și Întreprinderii cu Capital Străin „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la constatarea încălcării dreptului la soluționarea cererii, obligarea furnizării informației și repararea prejudiciului moral, împotriva deciziei din 20 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Întreprinderea cu Capital Străin „Red Union Fenosa” Societate pe Acțiuni și Întreprinderea cu Capital Străin „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” Societate cu Răspundere Limitată, reprezentate de avocatul Valentin Mocanu și a fost menținută hotărârea din 18 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani,

c o n s t a t ă:

La data de 11 mai 2018, Liudmila Tiora a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎCS „Red Union Fenosa” SA și ÎCS „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL cu privire la constatarea încălcării dreptului la soluționarea cererii, obligarea furnizării informației și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că la data de 30 martie 2018, a expediat în adresa părților cerere/petiție cu privire la furnizarea informației, care a fost recepționată la data de 03 aprilie 2018.

În cererea dată a menționat că la data de 28 decembrie 2017 ÎCS „Gaz Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL a recepționat cererea sa, în care a specificat că, fiind

membru al ÎP „Agroorgtehnica” din satul Onițcani, rml. Criuleni, care deține în proprietate teren și construcții, nu este mulțumită de faptul că nu are contract de furnizare a energiei electrice încheiat direct cu furnizorul, dar prestarea serviciului respectiv se face prin intermediul unui NLC comun 2262430. Astfel, deoarece în oficiul ÎCS „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL nu i-a fost oferit un răspuns clar la cele invocate, a solicitat încheierea contractului individual de prestare a serviciului de furnizare a energiei electrice la locația cu nr. cadastral XXXXX și să-i fie comunicat, cu trimitere la normele în vigoare și anexarea formularelor de cereri, care este procedura și care sunt actele necesare pentru a fi încheiat un contract individual de prestare a serviciului respectiv, cu înregistrarea unui NLC individual, pentru care să fie responsabilă ca și consumator individual. Totodată, a menționat în cerere că și alți vecini doresc individualizarea relațiilor abordate, iar răspunsul care-i va fi oferit va fi comunicat și altor membri ai IP „Agroorgtehnica”.

A afirmat că ulterior a urmat o corespondență, iar mai apoi a revenit la ÎCS „Gaz Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL cu cerere privind eliberarea unui aviz de racordare, anexând în acest sens toate actele corespunzătoare.

Liudmila Tiora a subliniat că, deși recent a obținut de la ÎCS „Red Union Fenosa” SA avizul de racordare, prin acesta îi sunt impuse condiții tehnice împovărătoare și costisitoare în calitate de consumator individual. De fapt, acestea ar trebui să fie executate de cel care furnizează serviciul respectiv, pe cont propriu, având evident acest potențial financiar care este acumulat din plățile cetățenilor, dar și de faptul că rețelele respective ajung și rămân în proprietatea furnizorului de servicii.

A precizat că fiecare pârât urmează să răspundă la întrebările formulate și să contribuie efectiv la realizarea cerinței cu privire la încheierea cu ea și Nicolai Tiora a contractului individual de prestare a serviciului de furnizare a energiei electrice, la locația cu nr. cadastral XXXXX, din satul Onițcani, rml Criuleni.

Astfel, consideră necesar ca pârâtii să-i acorde un răspuns bazat pe surse normative concrete la următoarele întrebări: 1) este oare adevărat și legal că, un potențial consumator individual/persoană fizică, care dorește să scape de intermediere în relații cu furnizorul de energiei electrice, este obligat să asigure pe cont și efort propriu reconstruirea rețelei de furnizare a serviciului respectiv, până la locul său de consum individual; 2) este oare legal formulat și opus ei în calitate de consumator final/persoană fizică avizul de racordare nr. P20752018030015 din 28 martie 2018; 3) cine totuși este persoana responsabilă de crearea rețelelor de transportate a energiei electrice până la contorul individual al consumatorului final/persoană fizică; 4) cine este și trebuie să fie parte a contractului de prestare a serviciului de furnizare a energiei electrice către consumatorul final/persoană fizică și cine este responsabil de crearea problemei deplânse, ÎCS „Gaz Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL sau ÎCS „Red Union Fenosa” SA; 5) corespund oare condițiilor scrise în avizul de racordare nr. P20752018030015 din 28 martie 2018, rețelele existente de transportare a energiei electrice de până la NLC comun nr. 2262430 utilizate actualmente de către prestatorul serviciilor respective; 6) cine a fost până acum și este responsabil de verificarea stării și corespunderii normelor legale a rețelelor existente de transportare a energiei electrice de până la NLC comun nr. 2262430, utilizate actualmente de către prestatorul serviciilor respective; 7) corespund oare condițiilor

scrise în avizul de racordare nr. P207S2018030015 din 28 martie 2018, rețelele existente de transportare a energiei electrice dintre NLC comun nr. 2262430 și contoarele individuale ale consumatorilor finali respectivi și cine este responsabil de starea acestora, dacă realmente ÎP „Agroorgtehnica”, ca și entitate juridică înregistrată nu există, dar plata pentru serviciul menționat se încasează; 8) dacă se presupune și se confirmă că rețelele existente de transportare a energiei electrice dintre NLC comun nr. 2262430 și contoarele individuale ale consumatorilor finali respectivi, nu corespund rigorilor legale, de ce furnizorul de energie electrică a acceptat până acum să furnizeze serviciul său; 9) care sunt procedurile legale care pot contribui la soluționarea problemei abordate și realizarea drepturilor și intereselor sale.

Însă, până-n prezent pârâții nu i-au oferit niciun răspuns la cererea menționată, iar termenul legal de eliberare a răspunsului a expirat la data de 26 aprilie 2018.

Reclamanta a invocat că pârâții i-au încălcat dreptul de acces la informație, iar în consecință i-a fost cauzat un prejudiciu moral, fiindu-i lezată demnitatea de cetățean, deși are tot dreptul să i se asigure respectarea dreptului fundamental de acces la informație. Prejudiciul moral îl evaluează la suma de 3000 de lei, care este unul minim, în raport cu potențialul și importanța socială a pârâților.

A solicitat să fie constatată ca fiind ilegală lipsa răspunsului ÎCS „Red Union Fenosa” SA și/sau ÎCS „Gaz Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL, la petiția expediată la data de 30 martie 2018 și recepționată la data de 03 aprilie 2018; obligarea ÎCS „Red Union Fenosa” SA și/sau ÎCS „Gaz Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL să-i furnizeze răspuns la petiția expediată la data de 30 martie 2018 și recepționată la data de 03 aprilie 2018; obligarea ÎCS „Red Union Fenosa” SA și/sau ÎCS „Gaz Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL să-i acorde răspuns la următoarele întrebări: 1) cine este persoana responsabilă în Republica Moldova de crearea rețelelor de transportate a energiei electrice până la contorul individual al consumatorului final/persoană fizică; 2) cine este și trebuie să fie parte a contractului de prestare a serviciului de furnizare a energiei electrice către consumatorul final/persoană fizică ÎCS „Gaz Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL sau ÎCS „Red Union Fenosa” SA; 3) corespund oare condițiilor scrise în avizul de racordare nr. P20752018030015 din 28 martie 2018, rețelele existente de transportare a energiei electrice de până la NLC comun nr. 2262430, utilizate actualmente de către prestatorul serviciilor respective; 4) cine a fost până acum și este responsabil de verificarea stării și corespunderii normelor legale a rețelelor existente de transportare a energiei electrice de până la NLC comun nr. 2262430, utilizate actualmente de către prestatorul serviciilor respective; 5) corespund oare condițiilor scrise în avizul de racordare nr. P20752018030015 din 28 martie 2018, rețelele existente de transportare a energiei electrice dintre NLC comun nr. 2262430 și contoarele individuale ale consumatorilor finali respectivi și cine este responsabil de starea acestora, dacă realmente ÎP „Agroorgtehnica”, ca și entitate juridică înregistrată, nu există, dar plata pentru serviciul menționat se încasează; 6) dacă se presupune și se confirmă că, rețelele existente de transportare a energiei electrice dintre NLC comun nr. 2262430 și contoarele individuale ale consumatorilor finali respectivi, nu corespund rigorilor legale, de ce furnizorul de energie electrică a acceptat până acum să furnizeze serviciul său; 7) care sunt procedurile legale, care pot contribui la soluționarea problemei abordate și realizarea

drepturilor și intereselor legale ale Liudmilei Tiora.

Totodată, a solicitat încasarea din contul pârâților a sumei de 3000 de lei cu titlu de prejudiciu moral și a sumei de 3000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Prin hotărârea din 18 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani a fost admisă parțial acțiunea depusă de Liudmila Tiora, a fost constatată încălcarea de către ÎCS „Red Union Fenosa” SA și ÎCS „Gaz Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL a dreptului Liudmilei Tiora la petiționare, manifestat prin neexaminarea în termenul stabilit de lege a cererii din 03 aprilie 2018 și s-a încasat de la ÎCS „Red Union Fenosa” SA și ÎCS „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL în beneficiul Liudmilei Tiora cheltuielile de asistență juridică în mărime de 3000 de lei. În rest, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 20 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de ÎCS „Red Union Fenosa” SA și ÎCS „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL, reprezentate de avocatul Valentin Mocanu și a fost menținută hotărârea din 18 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani.

La data de 15 februarie 2019 ÎCS „Red Union Fenosa” SA și ÎCS „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL, reprezentate de avocatul Valentin Mocanu au depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei din 20 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărârii din 18 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, cu pronunțarea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii ca neîntemeiată.

În motivarea recursului au invocat că decizia instanței de apel este ilegală și neîntemeiată, deoarece nu a fost aplicată legea care trebuia să fie aplicată, a fost interpretată în mod eronat legea, precum și s-a dat o apreciere arbitrară probelor prezentate.

Au indicat că, concluzia instanței de apel, precum că nu s-a făcut dovada aducerii la cunoștință petiționarei a răspunsului nr. 0505/32829 din 14 mai 2018 în termenul legal și că prin aceasta i s-a încălcat dreptul prevăzut de art. 11 din Legea cu privire la petiționare, este bazată pe o interpretare eronată a legii și o apreciere arbitrară a probelor. Or, reprezentantul intimitei Liudmila Tiora a confirmat primirea răspunsului.

Astfel, în perioada 03 aprilie 2018 – 14 mai 2018 au fost 25 de zile lucrătoare, termen în care petiția intimitei a fost examinată și i s-a dat răspuns, instanțele de judecată neîntemeiat punând în sarcina recurenților să dovedească suplimentar faptul că răspunsul a fost recepționat de către Liudmila Tiora în termenul de 30 de zile, în condițiile în care o asemenea obligație nu rezultă din lege. Iar, în cazul în care Liudmila Tiora pretinde că a primit răspunsul la altă dată decât cea indicată în textul scrisorii sau că a primit răspunsul în afara termenului de 30 de zile, urma să dovedească acest fapt în conformitate cu art. 118 din Codul de procedură civilă.

De asemenea consideră că instanțele ierarhic inferioare eronat au conchis asupra compensării integrale a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 3000 de lei suportate de către intimată, în condițiile în care din trei pretenții formulate a fost admisă doar una. Mai mult ca atât, la materialele cauzei a fost anexat doar bonul de plată a sumei de 3000 de lei eliberat de avocatul Viorel Chetrușcă, nefiind însă anexate facturi de strictă evidență, precum nici lista detaliată a actelor/acțiunilor efectuate de avocat și timpul

aferent acestora.

Prin urmare, au afirmat că nu a fost demonstrat faptul că cheltuielile de asistență juridică au fost reale, necesare și rezonabile conform art. 96 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede astfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 20 noiembrie 2018.

Decizia instanței de apel redactată integral a fost publicată pe pagina web a Curții de Apel Chișinău la data de 13 decembrie 2018 și a fost expediată în adresa părților la 19 decembrie 2018, potrivit scrisorii de însoțire nr. 13864 (f.d. 103), la materialele cauzei lipsind date cu privire la recepționarea acesteia.

Astfel, recursul, depus la data de 15 februarie 2019 de ÎCS „Red Union Fenosa” SA și ÎCS „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL, reprezentate de avocatul Valentin Mocanu, este în termen.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod a intrat în vigoare la 01 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Prin urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului în conformitate cu prevederile art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, adică conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu art. 247 din Codul administrativ, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii: casează parțial decizia instanței de apel și emite o altă decizie în partea casată.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a casa parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe și a emite o altă decizie în partea casată, din următoarele considerente.

Pe parcursul judecării cauzei s-a constatat că, la data de 30 martie 2018 Liudmila Tiora a expediat în adresa ÎCS „Red Union Fenosa” SA și ÎCS „Gas Natural Fenosa

Furnizare Energie” SRL o cerere privind furnizarea informației, prin care a solicitat să fie încheiat cu ea contract individual de prestare a serviciului de furnizare a energiei electrice la locația cu nr. cadastral XXXXX și să fie informată, cu trimitere la normele în vigoare și anexarea formularelor de cereri, care este procedura și care sunt actele ce trebuie să fie prezentate pentru a fi încheiat un contract individual de prestare a serviciului respectiv și cu înregistrarea unui NLC individual (f.d. 8).

Totodată, a solicitat ÎCS „Red Union Fenosa” SA și ÎCS „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL să răspundă la următoarele întrebări:

1) este oare adevărat și legal că, un potențial consumator individual/persoană fizică, care dorește să scape de intermediere în relații cu furnizorul de energiei electrice, este obligat să asigure pe cont și efort propriu reconstruirea rețelei de furnizare a serviciului respectiv, până la locul său de consum individual;

2) este oare legal formulat și opus ei în calitate de consumator final/persoană fizică avizul de racordare nr. P20752018030015 din 28 martie 2018;

3) cine totuși este persoana responsabilă de crearea rețelelor de transportate a energiei electrice până la contorul individual al consumatorului final/persoană fizică;

4) cine este și trebuie să fie parte a contractului de prestare a serviciului de furnizare a energiei electrice către consumatorul final/persoană fizică și cine este responsabil de crearea problemei deplânse, ÎCS „Gaz Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL sau ÎCS „Red Union Fenosa” SA;

5) corespund oare condițiilor scrise în avizul de racordare nr. P20752018030015 din 28 martie 2018, rețelele existente de transportare a energiei electrice de până la NLC comun nr. 2262430 utilizate actualmente de către prestatorul serviciilor respective;

6) cine a fost până acum și este responsabil de verificarea stării și corespunderii normelor legale a rețelelor existente de transportare a energiei electrice de până la NLC comun nr. 2262430, utilizate actualmente de către prestatorul serviciilor respective;

7) corespund oare condițiilor scrise în avizul de racordare nr. P20752018030015 din 28 martie 2018, rețelele existente de transportare a energiei electrice dintre NLC comun nr. 2262430 și contoarele individuale ale consumatorilor finali respectivi și cine este responsabil de starea acestora, dacă realmente ÎP „Agroorgtehnica”, ca și entitate juridică înregistrată nu există, dar plata pentru serviciul menționat se încasează;

8) dacă se presupune și se confirmă că rețelele existente de transportare a energiei electrice dintre NLC comun nr. 2262430 și contoarele individuale ale consumatorilor finali respectivi, nu corespund rigorilor legale, de ce furnizorul de energie electrică a acceptat până acum să furnizeze serviciul său;

9) care sunt procedurile legale care pot contribui la soluționarea problemei abordate și realizarea drepturilor și intereselor sale.

Cererea Liudmillei Tiora a fost recepționată de ÎCS „Red Union Fenosa” SA și ÎCS „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL la data de 03 aprilie 2018, conform semnăturii de pe avizul de recepție (f.d. 8 verso).

La data de 11 mai 2018, Liudmila Tiora s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva ÎCS „Red Union Fenosa” SA și ÎCS „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL cu privire la constatarea încălcării dreptului la soluționarea cererii, obligarea furnizării informației și repararea prejudiciului moral, susținând că nu a primit

niciun răspuns la cererea din 30 martie 2018, recepționată de ÎCS „Red Union Fenosa” SA și ÎCS „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL la 03 aprilie 2018.

Pe parcursul examinării cauzei în instanța de fond, reprezentantul intimaților ÎCS „Red Union Fenosa” SA și ÎCS „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL a prezentat copia răspunsului nr. 0505/32829-20180514 din 14 mai 2018 adresat Liudmillei Tiora, prin care i-a comunicat că perfectarea unor contracte directe de furnizare a energiei electrice între membrii întovărășirii pomicole și furnizorul de energie electrică este posibilă doar în condițiile stipulate în art. 50 alin. (12) din Legea cu privire la energia electrică nr. 107 din 27 mai 2016, adică transmiterea cu titlu gratuit de către întovărășirile pomicole a instalațiilor electrice la balanța operatorului de sistem cu condiția îndeplinirii cerințelor avizului de racordare, eliberat acestora de către operatorul de sistem pentru racordarea instalațiilor electrice, cu respectarea condițiilor stabilite la art. 48 alin. (9). (f.d. 24).

În ședința de judecată din 12 iulie 2018, reprezentantul recurenților, avocatul Valentin Mocanu, a declarat că răspunsul a fost expediat prin poștă prin scrisoare simplă la data de 14 mai 2018 (f.d. 45). În cadrul aceleiași ședințe de judecată reprezentantul intimitei, avocatul Viorel Chetrușca a menționat că scrisoarea a fost primită recent.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea prezentei cauze, a ajuns la concluzia admiterii parțiale a acțiunii, fiind constatată încălcarea de către ÎCS „Red Union Fenosa” SA și ÎCS „Gaz Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL a dreptului Liudmillei Tiora la petiționare, manifestat prin neexaminarea în termenul stabilit de lege a cererii din 03 aprilie 2018. Totodată, au fost încasate de la ÎCS „Red Union Fenosa” SA și ÎCS „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL în beneficiul Liudmillei Tiora cheltuielile de asistență juridică în mărime de 3000 de lei, în rest acțiunea fiind respinsă ca neîntemeiată.

Ulterior, instanța de apel, fiind investită cu judecarea apelului declarat de ÎCS „Red Union Fenosa” SA și ÎCS „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL, a ajuns la concluzia netemeinice a acestuia, menținând hotărârea primei instanțe, pe care o consideră întemeiată și legală.

Pentru a decide astfel, instanțele ierarhic inferioare au constatat că, deși la materialele cauzei a fost anexat un răspuns cu nr. 0505/32829 din 14 mai 2018, adresat Liudmillei Tiora, contrar prevederilor art. 11 din Legea cu privire la petiționare nr. 190 din 19 iulie 1994, ÎCS „Red Union Fenosa” SA și ÎCS „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL nu au prezentat dovada expedierii sau aducerii la cunoștință în termenul legal a răspunsului la cererea Liudmillei Tiora din 30 martie 2018.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizând materialele anexate la dosar, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios, a ajuns la concluzia că instanțele judecătorești întemeiat și legal au constatat încălcarea de către ÎCS „Red Union Fenosa” SA și ÎCS „Gaz Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL a dreptului Liudmillei Tiora la petiționare.

Conform art. 8 alin. (1) din Legea cu privire la petiționare nr. 190 din 19 iulie 1994 (în vigoare până la 01 aprilie 2019), petițiile se examinează de către organele corespunzătoare în termen de 30 de zile lucrătoare, iar cele care nu necesită o studiere și examinare suplimentară – fără întârziere sau în termen de 15 zile lucrătoare de la data înregistrării, cu excepția cazurilor prevăzute la alin. (4) și (5).

Conform art. 11 lit. e) din Legea cu privire la petiționare, petiționarul are dreptul să primească răspuns în scris, oral sau în formă electronică despre rezultatele examinării și/sau înștiințarea despre remiterea petiției organului sau persoanei oficiale, de competența căreia ține soluționarea chestiunilor abordate.

Iar, art. 12 alin. (1) lit. a) din aceeași Lege prevede că organul sau persoana oficială cărora le-au fost adresate petițiile sunt obligate să examineze petițiile, inclusiv cererile prealabile, în termenul stabilit de lege.

În conformitate cu art. 14 din Legea dată, rezultatul examinării se aduce la cunoștință petiționarului în scris sau în formă electronică, iar cu consimțământul lui – oral. Răspunsul trebuie să fie bazat pe materialele examinării și să conțină trimiteri la legislație.

Analizând circumstanțele cauzei prin prisma normelor de drept menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că, instanțele ierarhic inferioare au ajuns la o concluzie justă și întemeiată privind constatarea încălcării dreptului petiționarei la examinarea petiției în termen legal.

Or, ÎCS „Red Union Fenosa” SA și ÎCS „Gaz Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL aveau obligația legală de soluționare a cererii Liudmilei Tiora din 30 martie 2018, recepționată la 03 aprilie 2018, până la 22 mai 2018, iar răspunsul urma a fi adus la cunoștință intimătei.

În pofida faptului că la materialele cauzei există un răspuns al recurenților din 14 mai 2018 la cererea intimătei din 30 martie 2018 (f. d. 24), nu a fost prezentată dovada expedierii sau aducerii la cunoștință în termenul legal a acestui răspuns Liudmilei Tiora, reprezentantul intimătei susținând în ședința de judecată că l-a primit mult mai târziu.

Totodată, instanța de recurs consideră că instanțele ierarhic inferioare neîntemeiat au compensat integral cheltuielile de asistență juridică suportate de către Liudmila Tiora, încasând în beneficiul ultimei de la ÎCS „Red Union Fenosa” SA și ÎCS „Gaz Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL suma de 3000 de lei, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 82 din Codul de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat și din cheltuielile de judecare a cauzei.

Conform art. 90 lit. i) din Codul de procedură civilă, din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte cheltuielile de asistență juridică.

Art. 94 alin. (1) din Codul de procedură civilă prevede că, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pîrîtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

Iar, art. 96 alin. (1) și (1¹) din Codul de procedură civilă stipulează că, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. Cheltuielile menționate la alin. (1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Din materialele cauzei rezultă că Liudmila Tiora a fost reprezentată de către avocatul Viorel Chetrușcă, împuternicit în baza mandatului seria MA nr. 1203762 din 19 iunie 2018 (f.d. 25), pentru serviciile căreia a achitat suma de 3000 de lei conform bonului de plată seria PL nr. 716955 din 22 mai 2018 (f.d. 34).

Astfel, se constată că instanțele ierarhic inferioare au admis parțial acțiunea depusă de Liudmila Tiora și respectiv, reieșind din prevederile art. 94 alin. (1) din Codul de procedura civilă, intimatăi urma să se compenseze cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții.

Totodată, cuantumul acestor cheltuieli urmează a fi apreciat și prin prisma art. 96 alin. (1) din Codul de procedură civilă, or, pornind de la practica Curții Europene a Drepturilor Omului, cheltuielile pentru asistența juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate și rezonabile ca mărime.

Pentru determinarea cuantumului compensației acordate, instanța de judecată, pentru a face o apreciere corectă, va mai ține cont de: a) complexitatea cauzei, noutatea și dificultatea întrebărilor juridice ridicate de speță; b) aportul avocatului la soluționarea cauzei; c) timpul și munca depusă de avocat; d) rezultatul obținut; e) restricțiile de timp impuse de client și de circumstanțele cauzei; f) natura și durata relației dintre avocat și client; g) experiența, reputația și abilitatea avocatului; h) justificarea și ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză; i) suma despăgubirilor pretinse/obținute în cauză și alți factori, la discreția instanței.

În jurisprudența constantă a Curții Europene a Drepturilor Omului (cauza Costin versus România, hotărârea din 26 mai 2005; cauza Străin și alții versus România, hotărârea din 21 iulie 2005; cauza Petre versus România, hotărârea din 27 iulie 2006, etc.) s-a statuat că partea care a câștigat procesul nu va putea obține rambursarea unor cheltuieli decât în măsura în care se constată realitatea, necesitatea și caracterul lor rezonabil.

Materialele dosarului atestă doar că intimata a achitat pentru asistență juridică suma de 3000 de lei, fără însă a fi anexată lista detaliată a actelor/acțiunilor efectuate de avocat și a timpului aferent acestora, cu tariful și orarul, avocatul Viorel Chetrușcă participând doar la trei ședințe de judecată în prima instanță, dintre care una de amânare.

Prin urmare, instanța de recurs consideră parțial întemeiată cerința de încasare a cheltuielilor de asistență juridică și ținând cont de complexitatea cauzei, noutatea și dificultatea întrebărilor juridice ridicate de speță, aportul avocatului la soluționarea cauzei, timpul și munca depusă de avocat, în partea încasării cheltuielilor de asistență juridică decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe urmează a fi casate, cu emiterea în această parte a unei alte decizii de încasare în mod solidar din contul ÎCS „Red Union Fenosa” SA și ÎCS „Gaz Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL în beneficiul Liudmilei Tiora a sumei de 1500 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Astfel, din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a casa parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe și a emite o altă decizie în partea casată.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție
decide:

Se casează decizia din 20 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 18 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, în cauza de contencios

administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Liudmila Tiora împotriva Întreprinderii cu Capital Străin „Red Union Fenosa” Societate pe Acțiuni și Întreprinderii cu Capital Străin „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la constatarea încălcării dreptului la soluționarea cererii, obligarea furnizării informației și repararea prejudiciului moral, în partea încasării cheltuielilor de asistență juridică și se emite în partea casată o altă decizie, prin care:

Se încasează în mod solidar din contul Întreprinderii cu Capital Străin „Red Union Fenosa” Societate pe Acțiuni și Întreprinderii cu Capital Străin „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” Societate cu Răspundere Limitată în beneficiul Liudmilei Tiora suma de 1500 (o mie cinci sute) de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

În rest, decizia din 20 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 18 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani se mențin.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Valeriu Doagă

judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu

Mariana Pitic